

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към годишния отчет за 2021 г. на Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията

Отчетността на Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) е организирана в три стопански области, както следва:

- **Стопанска област 1 „Бюджет“**, в която се отчитат бюджетните дейности, на касова основа са включени в Отчет за касовото изпълнение на бюджета, форма В-3;
- **Стопанска област 2 „СЕС“**, в която се отчитат дейностите по Приоритетна ос „Техническа помощ“ на Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура" (ОПТТИ) с бенефициент Министерството на транспорта и съобщенията и програма „Механизъм за свързване на Европа“, на касова основа са включени в Отчет форма 98 СЕС-КСФ и 96 СЕС-ДЕС.
- **Стопанска област 3 „Други сметки и дейности“**, в която се отчитат операциите с чужди средства – депозити и гаранции по набирателни сметки – в лева и в евро, касов отчет форма 33 „Чужди средства“, както и чуждите средства по транзитни сметки на НК „Железопътна инфраструктура“.

ПРИХОДИ

Приходите на Министерството на транспорта и съобщенията първостепенен разпоредител с бюджетни кредити се формират от:

- I. субсидия от Централния републикански бюджет,
- II. собствени приходи,
- III. приходи от концесионна дейност,
- IV. целеви субсидии,
- V. приходи от дивиденди.

I. Усвоената субсидия от **Централния републикански бюджет** за 2021 г. е в размер на **389 560 832 лева**, в това число трансфери по поети осигурителни вноски в размер на 131 286 639 лева.

II. Собствени приходи

От 28.05.2008 г. Министерството на транспорта и съобщенията е регистрирано по Закона за ДДС на основание чл. 96, ал. 2 от същия закон. От тази дата министерството е данъчно-задължено лице за дейността по отдаване под наем на собствени сгради за извършване на търговска дейност и за дейностите по отдаване на концесии.

Приходите от наеми на имущество са в размер на **121 400 лева** с включен ДДС, отчетени по параграф 24-05, както следва:

- Приходите от наеми на сгради за извършване на търговска дейност за 2020 г. възлизат на **107 089 лева**, с включен ДДС (Приходи от наем на ресторант на 18 етаж с

наемател Стем 2012 ЕООД и приходи от наем на кафе-бар на 1 етаж с наемател Виктория Ве ЕООД от м.09/2020 г.)

- Приходите от наеми на ведомствени жилища възлизат на **14 311 лева**. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията разполага с 13 жилища – частна държавна собственост. От тях към 31.12.2021 г. десет се отдават под наем на служители на министерството.

Приходи от лихви по предоставени заеми в страната и чужбина в размер на 1 911 804 лева - преведени средства за лихви за 27 и 28 погасителна вноска, съгласно Подзаемно споразумение за обслужване на заема по проект "Разширение на Пристанище Бургас" от ДП „Пристанищна инфраструктура“, от Пристанище Бургас ЕАД и от БМФ Порт Бургас ЕАД.

Приходи от държавни такси

- **От Летище София:** На 19.04.2021 г., със сключването на концесионния договор за Гражданско летище за обществено ползване, гр. София, се прекрати договор № ДР-48/02.02.2016 г. В изпълнение на Закона за държавния бюджет, „Летище София“ ЕАД преведе по сметката на МТС приходи от летищни такси, в общ размер на **145 467 213,45 лева**, отчетени по кредита на сметка 7051 и параграф 25-00. На начислена основа е извършено е счетоводно прихващане на вземанията и задълженията, вследствие на което, вземането от „Летище София“ ЕАД възлизащо на 1 471 477,78 лева, е отразено по сметка 4301 *Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции*. До датата на изготвяне на ГФО, не е получен окончателен Отчет за приходите и разходите на Летище София, изготвен към датата на прекратяване на договора.

- **по Тарифа 5 чл. 143** – получени приходи в размер на **26 305 лева**, отчетени по кредита на сметка 7051 и параграф 25-00.

III. Приходи от концесии

На 19.04.2021 г. е сключен концесионният договор със СОФ Кънект ООД за отдаване на концесия на Гражданско летище за обществено ползване София. Съгласно договора е преведена първоначалната вноска в размер на 550 000 000 лева и ДДС 110 000 000 лева, осчетоводена по кредита на сметка 4120 Задължения по аванси към клиенти от страната, като е амортизирана по линейния метод с признатия приход за 2021 г., в размер на 47 785 714 лева, съгласно клаузите на договора и указанията на Министерството на финансите.

През 2021 г. са получени приходи от концесионна дейност в размер на 24 057 427 лева с ДДС, осчетоводени по кредита на сметка 7124 и 4511, параграф 41-00. Тези приходи постъпват по бюджетни банкови сметки – левови и валутни.

Внесеният ДДС върху плащанията от БМФ Порт Бургас по договор от 08.09.2011 г. за обект Пристанищен терминал Бургас-изток 2 и по договор от 08.03.2013 г. за обект Пристанищен терминал Бургас-запад, е в размер на 496 337 лева, отразен по сметка 451 1, параграф 41-00.

Приходите от неустойки са в размер на 241 921 лева.

Признатите инвестиции в публични активи са в размер на - 5 779 831 лева без ДДС, осчетоводени по кредита на сметка 7124. Признатите инвестиции в частни активи 15 238 839 лева без ДДС.

През 2021 г., съгласно т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20/2004 г. и указания от Министерството на финансите, включително писмо № 91-00-106/22.02.2017 г. на МФ до общините и областните управители, е извършена приблизителна оценка на приходите (в това число парични средства от фиксирани плащания и инвестиции в публични активи) съгласно сключените концесионни договори за остатъчния срок на договорите, считано от 2021 г. На база приблизителната оценка е извършено изчисление на приходите за 2021 г. по линейния метод, като са осчетоводени по сметка 7124 Приходи от концесии 9 299 649 лева (14 163 373 по дебита на 4961 Коректив за вземания и (-4 863 725) по кредита на 4971 Коректив за задължения). В резултат, формираният нето-пасив по сметка 4971 Коректив за задължения, е прехвърлен по сметка 4120 Задължения по аванси към клиенти от страната. За променливите плащания не е възможно да се извърши адекватна оценка за целия срок на договора, затова те не се осчетоводяват по линейния метод, а в годината, в която се фактурират.

IV. Целеви субсидии.

През 2021 г. са получени **109 442 700**, отразени по параграф 61-01, както следва:

- От Комисията за регулиране на съобщенията – 109 319 500 лева;
- От Министерство на финансите за покриване на разходи за концесионна дейност – 94 400 лева;
- От НОИ – трансфер по чл. 92, ал. 4 от Наредбата за пенсиите – възстановяване на разходи за извършен одит на „Български пощи“ ЕАД – 28 800 лева;

През 2021 г. са предоставени **575 524 лева**, отразени по параграф 61-02, на Министерство на околната среда и водите във връзка с необходимостта от разработване на специфични консервационни цели за 11 зони от мрежата НАТУРА 2000 по проект „FAST Danube“, съ-финансиран по Механизма за свързване на Европа, сектор „Транспорт“.

V. Приходи от дивиденди

Дивидентите върху печалбата за 2020 г. на дружествата с мажоритарно участие в капитала, в размер на **27 547 754 лева**, са получени в полза на централния бюджет.

VI. Приходи от продажба на нефинансови активи

През 2021 г. са получени 2 338 972 лева приходи от продажба на имот, намиращ се в област София, район „Слатина“, местност „Летищен комплекс“ на „България Ер Мейнтенанс“ ЕАД, съгласно договор за покупко-продажба № Д-ДС-00001/18.01.2021 г.

РАЗХОДИ

I. Разходи за заплати и осигурителни вноски. По Закона за бюджета за 2021 г. щатните бройки в Централно управление на Министерството на транспорта и съобщенията са 310, в това число 50 по трудови правоотношения и 260 по служебни.

Към 31.12.2021 г. заетите щатни бройки са 256, в това число 41 по трудови правоотношения и 196 по служебни.

Числеността на извънщатния персонал, нает по трудови правоотношения на основание ПМС № 66 е **22 бройки**.

В §§ 02-05 са отчетени изплатените суми за облекло на персонала, нает по служебни правоотношения, на основание чл. 40 от Закона за държавния служител и чл.

28, ал. 2, във връзка с чл. 27 от Наредбата за служебното положение на държавните служители, в общ размер на 81 332 лева.

Разходите за **осигурителни вноски**, здравни осигуровки и допълнително задължително осигуряване се извършват по схемата на централизираното разплащане на осигурителните вноски.

II. Разходи за текуща издръжка. Планираните разходи за **текуща издръжка** на Централно управление на МТС са в размер на **7 296 484 лева**. В това число са включени предвидените средства за концесионна дейност, като част от бюджета на Министерство на финансите, в размер на 94 400 лева.

През 2021 г. най-голям дял в разходите за текуща издръжка имат:

- изразходваните средства в размер на 3 796 209 лева по договор № Д-2/29.01.2020 г. с предмет „Изпълнение на драгаж за подобряване на условията за корабоплаване по фарватера на река Дунав от ркм 610 до ркм 374.100.“ и изпълнител Космос Шипинг АД.

III. Разходи за членски внос. Към 31.12.2021 г. е изплатен членски внос в общ размер на 1 226 015 лева, отчетен по сметка 6090 и параграф 46-00 в следните международни и български организации:

- **ЕКО** (Европейски комуникационен офис) – за 2022 г. – 16 956 лева;
- **ITF** (Международен транспортен форум) – за 2021 г. – 56 494 лева.
- **TRASECA**- Междуправителствена комисия по Основната спогодба за международен транспорт за развитието на коридора Европа-Кавказ-Азия – за 2022 г. – 117 350 лева;
- **ВПС** (Всемирен пощенски съюз) – за 2022 г. – 261 470 лева;
- **РСС** (Регионално сдружение в областта на съобщенията) – за 2022 г. – 5 848 лева;
- **БИС**- Български институт по стандартизация – за 2021 г. - 1 300 лева;
- **Международен съюз по далекосъобщения** – за 2022 г. – 144 843 лева;
- **ОСЖД** (Комитет на организацията за сътрудничество на железниците) – за 2022 г. – 256 047 лева;
- **СЕРТ** (Европейска конференция попощи и далекосъобщения) – за 2022 г. – 245 лева.
- **Дунавска комисия** – за 2022 г. – 291 947 лева;
- **ОТИФ** (Междуправителствена организация за международните превози по железниците) – за 2021 г. – 56 725 лева;
- **TER** (Trans European Railway) – за 2021 г. – 16 790 лева.

IV. Разходи за лихви в размер на **7 248 682 лева**, отчетени по сметка 1688 и по параграф 27-00 :

- По заем с Japan International Cooperation Agency (JICA) – бенефициент Пристанище Бургас – 1 935 703 лева;
- По заем с Европейската инвестиционна банка за Дунав мост II – 1 787 675 лева;
- По заем с Европейската инвестиционна банка за Пловдив-Свиленград – 3 525 304 лева;

V. Капиталовите разходи се извършват съгласно утвърдения поименен списък на Централно управление на МТС.

Преведен е капиталов трансфер към НК Железопътна инфраструктура в размер на 71 443 059 лева – национално съфинансиране по Механизъм за свързана Европа, отразен в стопанска област ДСД по сметка 6464.

ВРЕМЕННА БЕЗЛИХВЕНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

- През 2021 г. са преведени 45 003 000 лева на НК „Железопътна инфраструктура“ (предприятие от сектор „Държавно управление“ за 2021 г.), по силата на постановление № 267/05.08.2021 на Министерския съвет със срок на погасяване до 31.12.2021 г., отразени по счетоводна сметка 5322.

ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

- В изпълнение на Решение № 330 от 09.04.2021 г. на Министерския съвет, Заповед № РД-08-165/23.04.2021 г. и Заповед № РД-08-170/28.04.2021 г. на министъра на транспорта и съобщенията се извърши приемане - от страна на Държавния авиационен оператор, и предаване - от страна на МТС, на недвижими имоти с обща балансова стойност в размер на 7 741 842 лева и движими вещи на обща балансова стойност 689 521 лева.

- Съгласно одобрен доклад на министъра № 14-00-317/13.04.2021 г., след извършен правен анализ на собствеността и статута на имоти и набавяне на необходимите документи за съставяне на актове за държавна собственост, са отписани от сметка 2099 и 2071 неправилно актувани имоти със специално предназначение на обща стойност 2 053 029 лева.

- В изпълнение на Решение № 590 от 09.08.2021 г. на Министерския съвет РД-08-324/08.10.2020 г., са заприходени недвижими имоти от преобразуваните държавни предприятия „Транспортно строителство и възстановяване“ и „Съобщително строителство и възстановяване“ на обща стойност 19 186 095 лева. Движимите вещи, обект на решението, са в процедура по приемане, предвид големия обем и местонамирането по територията на цялата страна.

- Съгласно Решение № 84 от 20.01.2021 г. и № 190 от 05.03.2021 г. са прехвърлени на ДП „НК Железопътна инфраструктура“ безвъзмездно за управление имоти, намиращи се в с. Златитрап, обл. Пловдив, общ. Родопи и с. Черноград и с. Тополница, обл. Бургас, общ. Айтос, на обща стойност 2845 лева. Същите са отписани от сметка 2201, стопанска област ДСД.

- Съгласно Решение № 321 от 09.04.2021 г. и са прехвърлени на ДП „НК Железопътна инфраструктура“ безвъзмездно за управление имоти, намиращи се в общ. Септември, обл. Пазарджик, на обща стойност 157 063 лева. Същите са отписани от сметка 2201, стопанска област ДСД.

- Съгласно договори за дарение са получени безвъзмездно за нуждите на НК ЖИ имоти на обща стойност 913 741 лева.

АМОРТИЗАЦИИ

- Амортизациите в Централно управление на МТС се начисляват съгласно Амортизационната политика, част от Счетоводната политика.

- Към 31.12.2021 г. няма амортизируеми чужди активи, ползвани от министерството.

- Извън експлоатация са следните активи:

Сметка	Инв. №	Наименование	Отчетна стойност	Дата на придобиване	Забележка
2049	4110012	Турникет - К.Шапкарев	1 200,00	20.07.2011	Демонтиран, съхранява се в дирекция "ЗЗКИ"
2202	9000001	Инфраструктура за ДП НКЖИ	107 720 880,73	31.12.2018	за прехвърляне на ДП НКЖИ
2202	9000002	Инфраструктура за АПИ	27 332 788,19	31.12.2018	за прехвърляне на АПИ
2202	9000003	Инфраструктура за Община Видин	16 698 594,07	31.12.2018	за прехвърляне на Община Видин
2202	9000004	Инфр.за Обл.адм.ВиК Видин	3 381 854,07	31.12.2018	за прехвърляне на Областна администрация ВиК Видин
2202	9000005	Инфраструктура за ЧЕЗ България	4 097 370,18	31.12.2018	за прехвърляне на ЧЕЗ България
2202	9000006	Инфраструктура за НЕК ЕАД	1 672 639,92	31.12.2018	за прехвърляне на НЕК ЕАД
2039	20139	Информационен център ИО	585 595,31	26.02.2020	За апорт към ИО АД
2039	30073 - 30158	сгради ТСВ ЕАД	2 049 052,02	09.08.2021	предадени за отговорно пазене
	30023 - 30072				
	30160				
2039	30159	сгради ССВ ЕАД	4 943 804,00	09.08.2021	предадени за отговорно пазене
Общо			168 483 778,49		

- Напълно амортизирани са активи с отчетна стойност, както следва:
 - Компютри и хардуерно оборудване 759 392 лева;
 - Други машини, съоръжения и оборудване 596 639 лева;
 - Леки автомобили 202 348 лева;
 - Други транспортни средства 20 500 лева;
 - Стопански инвентар 288 297 лева;
 - Инфраструктурни обекти 55 065 лева;
 - Програмни продукти и лицензи за програмни продукти 259 329 лева;
 - Други нематериални активи 45 135 лева.

ДЪРЖАВНО ГАРАНТИРАНИ ЗАЕМИ

Към 31.12.2021 г. Министерство на транспорта и съобщенията е държавен гарант по заеми с краен бенефициент търговско дружество, съгласно сключени споразумения и финансови договори, както следва:

- Заем № BG-P4 от Японската банка (JICA) с краен бенефициент „Пристанище Бургас“ ЕАД за обект „Разширение на Пристанище Бургас“. Във връзка с погасителния план на заема е сключено Подзаемно споразумение от 29.12.2008 г. изменено от 30.12.11 г. и от 10.05.13 г. между министерството – като гарант, и ДП „Пристанищна инфраструктура“, „Пристанище Бургас“ ЕАД и БМФ „Порт Бургас“ ЕАД като погасители на заема.

Непогасената част на заема към 31.12.2021 г. възлиза на 4 840 805 000,00 японски йени с легова равностойност **72 616 915,81 лева**.

Заемите с бенефициент търговско дружество се отчитат по кредита на сметка 1664/ 1667 и дебита на сметка 531 4–Предоставени заеми и временна финансова помощ в страната.

Към 31.12.2021 г. Министерство на транспорта и съобщенията е бенефициент и погасител по заеми съгласно сключени споразумения и финансови договори, както следва:

- Заем от Европейската инвестиционна банка за обект „Дунав мост 2“. Непогасената част на заема към 31.12.2021 г. възлиза на 22 479 769 евро с легова равностойност 43 965 628 лева.

- Заем от Европейската инвестиционна банка за обект „Пловдив-Свиленград“. Непогасената част на заема към 31.12.2021 г. възлиза на 43 422 255 евро с левова равностойност 84 926 549 лева.

Тези заеми се отчитат по кредита на сметка 1664/1667 и се погасяват от министерството.

ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА И ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПОЛУЧЕНИ ДИВИДЕНТИ

- Като едноличен собственик на капитала министърът на транспорта и съобщенията упражнява правата на държавата в 16 (шестнадесет) дружества, счетоводно записани по сметка 511 1 - Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната.

- В следните дружества министърът упражнява правата на държавата като собственик на част от капитала:

- Дунав мост Видин Калафат АД, 50 % участие, счетоводно записани по сметка 5112;
- Параходство Български морски флот ЕАД, 30 % участие, счетоводно записани по сметка 5113;

- В изпълнение на Разпореждане № 5 на Министерския съвет от 22.12.2021 г. е променен органа, който да управлява правата на държавата като едноличен собственик на капитала на „Български пощи“ ЕАД – от министъра на транспорта и съобщенията на заместник министър председателя по ефективното управление. Уведомена е правоприемащата администрация и са взети счетоводните операции в баланса на МТС, по кредита на сметка 5111 - Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната и дебита на сметка 7615 - Прехвърлени финансови активи (финансиращи позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление", на обща стойност 28 833 000 лева;

- В изпълнение на Разпореждане № 6 на Министерския съвет от 30.12.2021 г. е променен органа, който да управлява правата на държавата като собственик на 99,495 % от капитала на „Информационно обслужване“ АД – от министъра на транспорта и съобщенията на министъра на електронното управление. Уведомена е правоприемащата администрация, но по обективни причини (Министерство на електронното управление не съставя отчет за 2021 г.) прехвърлянето не може да бъде отчетено от двата първостепенни разпоредителя в един и същ отчетен период и не са взети счетоводни операции за отписване от баланса на МТС

- В изпълнение на Разпореждане № 1 на Министерския съвет от 28.04.2021 г. са внесени дивиденди в полза на Централния бюджет на обща стойност 27 547 754 лева, от печалбата за 2020 г., както следва:

- „Пристанищен комплекс Русе“ ЕАД	- 128 596
- ДП „Ръководство на въздушното движение“	-1 276 189
- „Информационно обслужване“ АД	-2 005 495
- „Дунав мост Видин Калафат“ АД	-24 137 474

- В мажоритарните, смесените и асоциираните дружества инвестицията се отчита по метода на собственият капитал. Съгласно разпоредбите на ДДС № 20/14.12.2004 г. е извършена преоценка на стойността на дяловете и акциите по метода на собствения капитал, като е използвана информацията от представените прогнозни баланси на търговските дружества и държавните предприятия за 2021 г., Приложение № 9.

- В дружествата с миноритарно държавно участие (под 20 % дялов капитал), счетоводно записани по сметка 511 4, инвестицията се отчита по себестойностния метод. Съгласно т. 36.4 от ДДС № 20/2014 г., през 2021 г. е извършен преглед за обезценка на притежаваните миноритарни дялове и акции, като е извършена съпоставка на досегашната отчетна стойност с припадащия се дял в балансовата стойност на собствения капитал в годишните финансови отчети за 2020 г.

Прегледът за обезценка е извършен и за дружествата, за които към датата на извършване на инвентаризацията, последните публикувани годишни счетоводни отчети са за 2019 г. и за които не е извършен преглед за обезценка в рамките на миналогодишната инвентаризация, тъй като отчетите не са били публикувани в установения срок.

Справка за дружествата с миноритарно участие и извършения преглед за обезценка е приложена към настоящия доклад, Приложение № 10.

- В асоциирани дружества в чужбина министерството притежава акции в МОКС Интерспутник на стойност 107 337,81 щатски долара, преоценени по курс на долара към 31.12.2021 г. на стойност 185 356,30 лева, счетоводно отразени по сметка 512 4.

ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

- **Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“.** Министерството е бенефициент по приоритетна ос „Техническа помощ“ и към 31.12.2021 г. има сключени договори за безвъзмездна финансова помощ за петнадесет проекта. Проектите се отчитат изцяло в област СЕС, като в област Бюджет се отчитат разходите извършени авансово с бюджетни средства по параграф 62-02 и сметка 7532, а осигурителните вноски и ДДФЛ, включени в системата на централизираното разплащане – по параграф 89-03 и сметка 7598.

Изготвя се касов отчет форма 98 СЕС-КСФ.

- **Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.** По договор № BG16RFOP002-2.079-0002-C01 „Подкрепа за МСП, извършващи автобусни превози, за преодоляване на икономическите последствия от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на транспорта и съобщенията (МТС)“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020“ през 2021 г. е получено авансово финансиране съгласно ДДС № 6/2011 г. в размер на 15 056 290 лева, счетоводно отразено по сметка 4682 и 4622 *Временни безлихвени заеми*. Така описаните задължения ще се закрият след верифициране на извършените разходи за предоставяне на безвъзмездна помощ на превозвачите и приключване на проекта.

През 2021 г. са сключени 372 договори с превозвачи, одобрени за получаване на безвъзмездна финансова помощ по проекта. Изпратени са средства в размер на 15 127 745 лева, счетоводно отразени по сметка 4682 огледално в област Бюджет и СЕС.

• Програма „Механизъм за свързване на Европа“ са отчетени следните проекти:

- по проект "Подобрена обмяна на информация за развитие на TEN-T мрежа" са изразходвани 160 лева, отчетени по параграфи 10-51. Проектът се отчита в област СЕС с огледални записвания по параграф 88-03 в област Бюджет. Изготвя се касов отчет форма 96 ДЕС.
- Извършен е трансфер за национално съфинансиране към ДП НК „Железопътна инфраструктура“ в размер на 71 442 899 лева. Проектът се отчита в област СЕС с огледални записвания по подпараграф 62-02 в област Бюджет и по 62-01 в област СЕС. Изготвя се касов отчет форма 96 ДЕС.